

Man ayee yoo me nongo pwony nyo kony gi bot lonyodo

Lok ma mito lotino kwan gi nge maber wabene gin
ma mito gitim maber wagi yoo ma mito lonyodo
omede gi miyo kony bot latin kwan ne gi ganag.

*“Wan waye ni lonyodo gitiye lokony ma megwa.
Gin gitye dul me acel ma tiye gi kero me miyo
pwony bot lotin megwi. Ka watiyo kacel lotino
megwa gi kwan maber”*

—Ladi Superintendent Emmanuel Caulk,
Gankwan Kal me Portland

Man ayee cik ma lubu kit me miyo pwony man:

Cik man me pwony ni nyutu botwa jem ma pire tek me pwony bot latino kwan me ngeyo nyo mebdo gi ngec maber pi kwan pi Mwaka man wagi ngeo kwan i leb munu ki math bene maber. Pi man cik ni bi mioyo kony me pwony bot lopwony wagi lonyodo me ngeyo ngo me mito gin gitim me konyo lotino kwan nyo kony ngo ma mite ma mito gi medi bot lotino kwan mukene.

Lonyodo kono gi bi timo ngo?

Tiye jem mapol ma lonyodo romo timone ma romo kony lotino ma meggi me ngo pwony wagi me yube pi kwo me me ianyim mamegi. Man ayee jem mukene ma romo kony lotino ma mewu me mede gi kwan meggi:

1. Mito iwaci bot latin ni gankwan pire tek boti. Waci botgi ni gankwan pire tek mada pi man gankwan en ayee yoo ke kwo.
2. Waci bot latin ni mito en ogogi li gankwan con jwiwi l wang cwa gi kom.
3. Lonyodo mito gi tiye kacel gi lopwony owegi onyutu bot lotino kwan ni woro lopweny wagi lot me gankwan pire tek mada.
4. Mito inyutu bot latin ni kit me pi en kene labongo ngati moo, wegi latin ni obal pien bal munu gin pa dano, ka ibalo digi iromo yubu ni pien bal ayee munu gin pa dano.
5. Lok bot latin ni pi gin ma tiye ka tim i gankwan.
6. Lok bot lapwony pa latinni, peny en ka latinni tye ka kwan maber pi mwaka man ni.
7. Mito in ineni ibino kaconge pa latinni igankwan wa bene mito in eni ibino kaconge moo kiken ma lubu lok gankwan pa latinni bene.
8. Itye gi twero me ngeyo ne kit ma latinni tiye ka kwan kwede, pe ibedi gi lwooro moo kiken ka itye gi peny ma lubu lok me pwony pa latinni.

Lok gi Lapwony pa Latin ni

Bedo ber me lok gi lapwony pa latin wagi me neno ni ilokgo bot latinni kit ma cik me gankwan tiye kwede ka mito ni en ikati maber ikwan ne. Man ayee jem ma mito in ne ni ilogo bot latinni:

- Mito in en kit ma pwony man tiye kwede, ka ipeny ka ma latin kimo iye maber nyo ka ma en mito kony iyee.
- Pi man ikom log man kit ma cik tiye kwede ni, tiye yoo mo ma latin romo ngeyo ngo ma mito en kwano kwede.
- Peny gin ma latin timo maber igankwan, nyo gin moo ma en otim maber nyo ka latinni tim peny maber nyo pe tiye katim ne maber.
- Peny ka lopwony pim kit ma latinni tiye ka kwan kwede maber pi mwaka igankwan.

- Peny ka latin tim pany maber nyo ka latinni nongo gret ne maber kit ma cik ne tiye kwede. Ka kono enpee tiye ka timo ne maber, ngo ma mito gi kony en kwede, nyo kono gankwan gitimo ngo me konyo ne? in kono itmo ngo gi ganga me konyo ne?
- Peny ka latinni okato maber nyo tiye ka timo ni kit ma mite kwede ni. Ka tim maber, ngo kono ma gankwan miyo bote wegi en omede me timo ne maber? In kono gi ngan gin ngo maber ma iromo kony en kwede?

Lok bot latinni

“Peny latin ni kwan tin obedo ningning?”

“Maber.”

“Ngo kon ma in itimo?”

“Pe atimo gin moo”

Lok me ducu winy ma rom? Munu per ac, ento mede gi peny ne! Pi man lotin kwan ma lonyodo meggi logo botgi gin gitmo maber igankwan. Man ayee yoo ma in irom lok gi latinni me mityo bot kony owegi en otim maber I kwan ma mere.

- Mito ineni i ngo cwa me lok gi latin ni pi jwi kit ma kwan ne.
- Peny latin gin acel ma gin gi kwano pi tinni. Nyo latinni kono tamo iye ni ngo? Kwan ne ber nyo race? Ngo kono ma obedo taik ikwan ma tinni?
- Mito ineni ikwano projek pa latin ma gi cwalo gang bot ni. Peny latin ni gin ma pwoy man tiye ka nyutu ne.
- Pangi latinni pi tic matek ma en otimo, pi coc ma ocoyo maber, wa peny ducu ma en otim maber ento “tam maber ma ne obedo kwede.”
- Peny latinni tam ngo ma en tiye kwede: En ongeyo ningning? Ngo ma entamo maber? Gin ma en ongeyo? Penyongo gitimo kit man? Tiye yoo mo maber me gamo peny man?

Yoo me miyo kony bot latin ka en pe igankwan

Pweny mito pe ocung ka latinni odwongo gang. Lotin kwan gi balo cwa mapol gnag, wongo ento pe igankwan. Man ayee yoo ngo ma in iromo konyo latinni me kwan maber ka git pe ignakwan:

- Kwan bot latinni, wukwan kwede kacel, mito ineni en okwano pi jwijwi – leb ma en marao ne.
- Mito iyubu kwan bote ka matiye maber lobong woo, ma en rom o tim o tic ma gi miyo bote gi ingan kwan cal homework, nyo pweny mapatpat.
- Mito ineni iyubu bot wanga cwa me kawan ma en bi kwano iyee jwijwi pien man yutu bot ni ka wanga cwa man oromo en bi cito ka kwan ni.
- Mito itc gi wang cwa man me neno ni en ongeyo kit me kwan maber, olubu cik kti ma in iwaco bot ne.

Gin ma latin kwan mito onge wagi ka bene otim me kwano leb munu me Arts (ELA):

Logone alonga wagi winyo ne awinya

- Mito ineni ibedo ka tic me log ma miyo pwony bot ma patpat me lojo log gi latin mukene nyo gi angeti moo ma dit ne pi jem moe acel ma pire tek ma i imito logo ne nyo buk ma itye ka kwano ne gi igankwan.
- Tic gi log ma tiye ma yenne wagi kit ma log man gi bitiyo kwede gi dano ma tiye wogo nyo pwony ma gi nongo gi wongo.
- waci pi tugu mo ma ibedo katimo ne nyo pi ododo mo ma in ikodo ni nyo lok mo ma in ibedo ka logone pi gin mo ma otim me ne.

Kwano ne wagi kit ma gicoyo kwede literature

- Kwan lok ma rom gi Ganag cal ma gi kwano bote gi igankwan, nyo gi bote jirane nyo ka ma latin ni bedo iyee ne. *Labol ne: ka me donyo iot, cal Doge, wagi ka ma imaro tic iyee.*
- Mito inene kit me kwano lok ma nyene ma ikwano ni kit ma lwongo lok man nyo tyen lok ne.
- Kwan buk ma gi coyo bot lotin ma gi cago gankwan me acagi nyo ma gilwongo ni “Brown Bear, Brown Bear, Man Ngo ma in Ineno?” Buk ma Bill Martin Jr. and Eric Carle, ma ocoyo nyo “Mrs. Wishy Washy”, buk ma Joy Cowley ocoyo.
- Mito inene lok ma cingu gi waraga man, gin ma mite, wagi lok ma otim i buk man ma latin ne romo mwano ne pire kene nyo kono magi kwano pi gin ducu.

Coyo leb maber

- Mito iti gi lbe mapol cal goyo cal, log, wagi coyo ne me miyo ngec bot dano mukene ni ducu.
- Coc waraga ma lotino kwan romo ngeyo lok ne nyo ma giromo logo ne. *Labol ne: “gk” pi gwok nyo “o” pi ot.*
- Mito item me coc pi piri keni pi kare mo acel wagi bene mito item mada me logo nyo me waco lok ma iwinyo ne maber. *Labol ne: “An amr kw i pii p en br!”*

Gin ma mito lotino kwan onge wagi gin otim me nongo pwoy me Math:

- Kwan wa i nama 20.
- Mito inge kit ma nama wagi kit me coyo nama 1–20.
- Canggi kwano nama ma romo 10.
- Mito iporo nama ariyo ma tiye cal ladi ne nyo matidi ne, nyo kono ma tiye maron ne. *Labol ne: iromo waco ne ni “An angeyo ni nama 4 tiye tidi bot 7.”*
- Mito ineni latin ni ngeyo kit me tic gi laded wagi lany ka mite. Irom tic gi jem cal kwano cingi, doru nyo ngoya cal, nyo kono tic gi lok ma nyutu yoo moo maber me tic jem ducu.
- Mito inge kit me waco lok ne wagi kit me yubu gin ma mite ni. *Labol ne: ABABABA nyo kwa, bulu, kwa, bulu, kwa, bulu, kwa, bulu.*
- Mito inge wa bene inyutu kit me tic gi dimension Ariyo ma tiye nyo ma gimiyot bot dano ducu. *Labol ne: Square ma tiye kona ma tiye angwen nyo ma engol ne tiye angwen.*
- Mito ine kit me tiye gi dimension Adek me bedo cal cube.
- Mito iporo kit ma cep tiye kwede cange gi matidi ne nyo madi ne ducu. *Labol ne: mito ikedi triangle ariyo kacel me neno ni gikelo retangol nyo kono blok maber gi rom tic kwede cal puzzle.*
- Mito ingee kit me tic me pimo bwo pa jem. *Labol ne: “galam man aye bone tiye 5 cubes.”*
- Mito ibedi ka poro pi boo pa jem wagi gi pek pa jem kit ma tiye kwede, cal bone, cekne, pekne, wa bene ka pe pek.
- Mito igocal nyo chart ma gi bi tiyo kwede me nyutu ne lok man kwede bot dano ducu.

PORTLAND PUBLIC SCHOOLS

Academics Office
353 Cumberland Avenue
Portland, Maine 04101
207.874.8100
portlandschools.org

Waraga man ayee gankwan Kal me Portland ma ocoyo. Waraga man gi tiyo kwede dongo gi miyo ni gankwan kal me Boston otic kwede. Lok mukene ma gi medo bene obedo tic pa Dr. Anthony L. Moore.